

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לינק לקובץ: [לחץ כאן](#)

תוכנית: סרוויס

תאריך: 25/10/2022

שעה: 11:00:17

רשת: כאן תרבות

כותרת: **באולפן מתארח פרופ' נמרוד לוז, ראש רשות המחקר במכללה האקדמית כינרת,**

רונה גרשון : שלום לכם, אתם איתנו כאן ב"סרוויס". אני אומרת שלום לשירי כץ. שלום שירי.

שירי כץ : שלום רונה גרשון תלמי, לראשונה בהיסטוריה אורח באולפן.

רונה גרשון : רציתי להגיד שהיום יש לנו רגע מאוד מרגש ומכונן בחיי התכנית. מדובר כאן בפרופסור בשר ודם שיושב באולפן.

שלום לפרופסור נימרוד לוז, ראש רשות המחקר במיכללה האקדמית כינרת, שלום.

פרופ' נמרוד לוז : שלום, שלום, העונג הוא שלי.

שירי כץ : אז בטלפון כבר שוחחנו איתך לא פעם ולא פעמיים

אבל זימנו אותך לכאן מכיוון שספר חדש שלך ראה אור, שמו

"הפסקת אוכל" והוא ראה אור בהוצאת אפיק והספר הזה בעצם

קשור לכאן התאגיד מכיוון שהוא מאגד פינות שאתה סיפרת ונתת

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

והירצת בתכנית שלושה שיודעים בזמנו בהנחיית דודו ארז, רז חסון העורך ואתה בעצם עלית שם לפינה שבועית שמספרת על אוכל. עכשיו, אני יודעת שאתה מגיע מתחום אחר, מתחום של איסלאם, של גיאוגרפיה שקשורה לעולם האיסלאמי ואז פתאום יוצא הספר הזה ואני רוצה לשאול אותך איך קרה שהספר הזה לא ראה אור קודם ושלא ראינו עוד עשרים ספרים כאלה. לא רק שלך אלא בכלל כי נדמה לי שזה לא פחות בוער מעניין האיסלאם שאתה עוסק בו.

פרופ' נמרוד לוז : לא, לגמרי וכמו שכבר אמרתי בשיחה המקדימה, אני מרגיש שכאילו 25 שנות מחקר על איסלאם עשיתי משהו ואני עובר קדימה ובאמת במיסגרת, לפחות השאיפה האישית שלי להיות יותר רלבנטי, להשפיע על חברה, אקדמיה שמעורבת בקהילה, אז בהחלט יש מקום לספר איך הספר הזה הגיע לעולם. איך שהוא הגיע לעולם זה די קטע והקטע מתחיל בכנס מזרחנים שמתרחש בעיר די מאגניבה באיטליה וחברים מייק דהן שיושב איתי על כוס בירה בערב אומר לי תגיד, אתה רוצה לבוא לאיזה כנס על אוכל? אני אומר לו, כמו אקדמאי אני אומר לו תגיד, מה צריך להרצות? אז הוא אומר לי לא, לא, לא צריך להרצות רק תיתן לי את השם שלך. אמרתי טוב, נו, בירה וזה, היינו עיפים, בטח דיבר שטויות.

שירי כץ : זה מה שהם עושים שם בכנסים, הכל פיקציה.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופ' נמרוד לוז : רגע, את האמת על כנסים אני מוכן לחשוף למרות שכבר חשפתי אותה פה בתאגיד בשידורים קודמים. בכל מקרה, חודש אחר כך מגיע מייל ואכן הכנס הראשון הבינלאומי של תנועת סלואו פוד שזאת תנועה שחרטה על דיגלה להתחבר מחדש לאוכל, אוכל מוסרי, אוכל עונתי, אוכל מקומי ולצערי גם במרחב שלנו לא כולם מבינים, אז סלואו פוד אבל אם יהיה זמן נאמר גם על זה משהו ואני מגיע לכנס בלי שאני מכין הרצאה, בלי כל המניירות הרגילות, שבעת אלפים אנשים מכל העולם כולל אינדיאנים שכרגע הורידו אותם מהמטוס מהאנדים בפעם הראשונה כדי ללמד אותנו איך עושים תירס ואיתרע מזלי, שפר מזלי בארוחת הערב אני יושב בין קרלו פטריני שהוא ההוגה של תנועת סלואו פוד לבין מייקל פולאן שמי שקרה משהו על אוכל מכיר את האושיה הזאת וככה מתנהלת לה שיחה, אני הקטן שלא עשה שום דבר ופתאום פטריני מסתכל עליי ואומר לי אני רוצה שאתה תקים לי רשת אקדמאים עולמית. אמרתי לו בסדר, זה לא יצא כי אנחנו האקדמאים קצת פוצים ואנשים לא רוצים לצאת מעולמם אבל מה שיצא מזה זה שהכנס כל כך השפיע עליי שכשחזרתי ארצה למיכללתי הקטנה דה אז, התחלתי להציע קורסים על אוכל וזה תפס כמו אש בשדה קוצים, פוליטיקה של אוכל, אנתרופולוגיה של אוכל. עכשיו הסוד הגלוי הוא שאתה לא לומד משהו עד שאתה צריך ללמד אותו וזה היה תהליך לימוד

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

מאוד מאוד מהיר ומצאתי את עצמי שבוי בעולם תוכן תיאורטי ואמפירי חדש לחלוטין ואז בזכות התאגיד ב-2018 אני מתחיל את צעדי הראשונים במיכללה, במיכללה האקדמית כינרת אחרי שעברתי לשם אחרי שנים ארוכות במיכללה אחרת ואני מקבל טלפון והטלפון מתחיל ב"שלום פרופסור לוז, מדבר רז חסון". איך שהוא אמר פרופסור ידעתי שהוא לא מכיר אותי כי אף אחד לא משתמש בתואר הזה.

שירי כץ : אנחנו, אנחנו מתקשרות ואומרות פרופסור לוז. פרופ' נמרוד לוז : גם אתכן אני מנסה להוריד מזה. בקיצור, מה רז עשה? הוא עשה משהו שלא האמנתי שמישהו יעשה, הוא באמת עשה עבודה, קרא את הסילבוסים שלי על אוכל ואמר זה האיש שאני מחפש. איתרע מזלו שאני לרגע אחד לא הייתי קשוב ולא הבנתי למה אני נכנס ואמרתי לו בסדר, כי הוא, מה שהוא רצה זו פינה שבועית. עכשיו, אפשר להגיד על האקדמיה הרבה דברים, רובינו מנסים לא להיות חנטרישים ואני בשיבל פינה של שבע, שמונה, עשר דקות הייתי עובד ימים מאוד ארוכים. איתרע מזלי והפינה הזאת הייתה עולה קבוע באתר אנתרופולוגי שאירגן דוקטור לירון שני מהאוניברסיטה העברית, מה שהכריח אותי לכתוב את הכל.

רונה גרשון : זה מאוד רציני, זה לא ככה מן פינה חביבה בתכנית.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופ' נמרוד לוז : זו לא פינה חביבה, זה לא חנטריש, מה שאני כן מנסה לעשות ואני באמת גאה ושמוח לאמר, אנשים אומרים לי תקשיב, ישבתי אחר צהרים אחד וקראתי את זה שבעיניי זאת המחמאה האולטימטיבית אבל כמו שאני דימיינתי את זה, את קונה את הספר הזה לחברה שלך והיא שמה את זה באיזה חדר בבית שלא נזכיר אותו בשמו וכל בוקר קוראת פרק אחד. פרק אחד שהיא אומרת וואו, למדתי משהו חדש, מצאתי דרך אחרת להתחבר לאוכל שאני אוכלת כי בעצם לספר הזה יש אג'נדה פוליטית והאג'נדה הפוליטית שלי אומרת ובטח בחדר הקטן הזה שלנו אני לא חריג, האג'נדה הפוליטית שלי אומרת אנחנו צריכים לייצר חוזה חדש עם האוכל שאנחנו אוכלים כי בעצם הספר החדש שמתגלגל לי בראש יהיה ספר שיקראו לו משהו כמו "רסיפס פור א-דיינג וורלד - מתכונים לעולם שמת. אנחנו רואים את זה בכל הכיוונים ובעצם הדרך שלי היא להגיד לאנשים תקשיבו, האוכל שאתם אוכלים הוא ביטוי להמון המון דברים ומי שאתם ואם הוא ישתנה, יכול להיות שגם אתם תישתנו בתוך הדבר הזה ויש לנו אחריות מעבר לעניינים הבריאותיים שאולי עוד נעסוק בהם או אחרים ולכן מי ששומע על הספר הזה, אין בו מתכונים.

רונה גרשון : זה קצת מאכזב אני חייבת לציין בתור מי שאכלה אצלך.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופ' נמרוד לוז : צוחק.

רונה גרשון : זה פשוט סוג של אכזבה גדולה.

שירי כץ : אתה יודע לבשל.

פרופ' נמרוד לוז : לא רק שאני יודע לבשל, אני מאוד גאה בבישול שלי וכששירי אומרת אכלנו אצלך זה כיף לי, זה אחד הדברים שהכי משמחים אותי באמת אבל אני חושב, וזה אחד הדברים שהכי מפריעים לי בעניין הזה, היום כשאתה אומר ספר על אוכל, אז רוב האנשים באמת מבינים שזה ספר על מתכונים ואני חושב שהעלית את זה בהערת הפתיחה שבעצם מחקר האוכל היום ואני חלק ממגמה, הופך להיות יותר ויותר מרכזי, זאת אומרת ככל שאנחנו מתרחקים מעצמנו, ככל שאנחנו מתרחקים מהדברים הכי בסיסיים של אוכל, יש יותר התעניינות ויש היום הרבה מאוד מחקר על אוכל שבעצם מנסה לכסות את הפער ויש סיבות לזה שמחקר האוכל לא היה כל כך פופולארי.

שירי כץ : אז מה, אין באמת, כי זה מעניין להבין איך תחום הופך להיות פתאום מאוד אקדמי.

פרופ' נמרוד לוז : נכון, נכון. אז קודם כל נשים דברים על דיוקם, האנתרופולוגים הראשונים לא שכחו לטפל באוכל, הם טיפלו באוכל, מי שקרה את הקלאסיקות שאני לא אשמעם את המאזינות בלהגיד אותן אבל מי שקרא את הקלאסיקות יודע שהם התעסקו בזה, למה? כי האוכל תמיד היה בתוך טקסים וטקסים

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

נורא עניין את הקולוניאליסטים אז הם התעסקו בזה. אבל מה עצר את האוכל מלהפוך להיות נושא לגיטימי במחקר, קצת כמו לימודי מיגדר. במובן הזה שבתקופה הויקטוריאנית או במוסר הויקטוריאני הבריטי השלט, לדבר על אוכל זה לא מנומס. כאילו מה אתה מתעסק פה בהנאות, אנחנו פה אנשים רציניים, זה דבר אחד ודבר שני, אוכל היה מזוהה עם נשים ואנחנו שמים לב שמיקצועות כאלה באקדמיה, לוקח להם זמן עד שפתאום הם מקבלים לגיטימציה ולכן אוכל כתחום מחקר, פוד סטדיס, לקח לו זמן.

רונה גרשון : אבל ברור לנו שזו טעות, נימרוד, כי אם נלך לימי יוון העתיקה וקרבת הזבח ומה שמים שם שזובחים, זה סיפור, זה סיפור שלם וזה לא קשור לנשים ולא קשור לשום דבר ובעצם אנחנו כולנו מפספסים כאן משהו שגם אנחנו בסופו של דבר משלמים עליו מחיר כי אנחנו הורחקנו מהמקום הזה ששואל שאלות על הצלחת ועל האוכל שלנו. אנחנו הולכים לסופר, קונים כולנו באותו סופר גנרי, אומרים לנו זה לא משנה, זה קצת יותר זול, ההוא ... הדבר היחיד שנבדוק זה מחירים.

שירי כץ : זה מגיע באריזות. אין לנו מושג מה אנחנו אוכלים. שפי נמצאים בקידמת הבמה, יש להם תכניות טלוויזיה, נהדר, אני בעד אבל יצרנים שיש להם סיפור הרבה יותר מרתק, חקלאים שיש להם סיפור מטורף, לא יימצאו בשום קידמה של שום דבר.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

בעצם אנחנו מפספסים כאן, אתה אומר, יש סיבות כי זה של נשים והנאות אבל זה פוליטיקה וזה מה שאתה פורש בספר, זה פוליטיקה, זה זהות, זה בריאות, זה המון דברים, זה מסורת, יש פה חגים בספר שלך, יהודיים ולא יהודיים.

פרופ' נמרוד לוז : נכון.

שירי כץ : ואנחנו בעצם, זאת אומרת אני חושבת שכולנו, אני לא מדברת בהיתנשאות, באיזה חטא נורא שפשוט נתנו לאוכל להפוך לתחום של הנאה ושכחנו לגמרי שזה נורא מהותי.

פרופ' נמרוד לוז : אז קודם כל את נוגעת פה במה שאני קראתי לו האג'נדה הפוליטית שלי ואני תמיד אומר את המשפט הזה עד כדי קלישאה, תמיד כשמזמינים אותי לכל מיני תכניות אז אני תמיד בקצה כי אם הייתי מדבר על הר הבית ומהומות, אז הייתי פותח את התכנית אבל מכיוון שאני מדבר על אוכל, אני הפרפראות, אוקי. אז יום אחד באיזו תכנית כזאת אמרתי למגישים, אמרתי להם בסדר, אין בעיה, תשימו אותי בסוף אבל רק שתבינו שרוב המאזינות והצופות שלכם, הדבר הכי פוליטי שהם יעשו בימי חייהם נמצא בקצה המזלג שלהם ואז פתאום עוררתי את סקרנותם. מה זאת אומרת? אמרתי בקצה המזלג נמצא אם אנחנו נאכל עוד בשר או נאכל קיטניות על כל מה שמשמע מזה, זה דבר אחד. יש משפט מאוד יפה שאני מצטט בספר שאומר אותו דווקא חוקר חרקים אבל הוא כתב איזה ספר

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שפורסם אחרי מותו והוא אומר הציביליזציה זה בעצם התהליך שעשינו כדי לא לשמוע את הרעש שהלסתות שלנו עושות או במילים אחרות אנחנו לא באמת רוצים לדעת את המחירים האמיתיים של האוכל שעולה על שולחנו ואם כבר פתחנו את זה אז אחד הדברים שלי מאוד מאוד מפריעים בקרב הפיין שמייקרים, הפודיס שאני פוגש בכל העולם, אני גם פודי, זאת אומרת אני מאוד אשקיע במרחב הפרטי שלי, אני אעשה נסיעות מאוד ארוכות כדי לקנות מוצרים איכותיים, יש לי את זה שמוכר לי תבלינים, יש לי את זה שמוכר לי ירקות, אני כמעט ולא נכנס לסופרים גנריים, אני מבין את האילוצים שיש לאנשים, אני חושב שזה דברים שיכולים להשתנות אבל מה שמפריע לי עם הפודיס שהם באמת לוקחים את זה למקום שאת ציינת של כל התכניות האלה, תכניות השפים או אפילו המיפגשים שעושים שבעצם מה אנחנו עושים במיפגשים? חוגגים את הבוז'ולה הראשון, שזה חוסר הבנה בעיני דרמטי של מה זה בעצם לאכול מוסרי ולאכול מקומי ולאכול עונתי.

שירי כץ : למה? כי בצרנו ענבים טרום זמנם? הבוז'ולה זה מהענבים הראשונים למי שלא יודע.

פרופ' נמרוד לוז : תיראי, הפנטזיה שלי שאת מה שנשאר לי בעולם המחקר היישומי בואי נקרא לו כך, והתחברתי לכמה גופים שמנסים לעשות את זה, זה איך אנחנו מייצרים סל מזון בריא,

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

איכותי, לא למקומות המפונפנים שאני בא מהם ואני בא מהגליל, ממועצה מקומית, יישובים קהילתיים על כל המשתמע מזה, מעמד בורגני גבוה, שתי מכוניות בחצר, כל העסק. אני רוצה שמדינת ישראל תהיה חלק מהמהלך של לייצר כאן סל מזון גם בדרך לפה שמעתי את קרן נויבך על משבר הדיור, מדברים עם נשים, באמת, אתה לא יודע איך הן קמות בבוקר, אני רוצה שלילדים של האישה הזאת כשהם הולכים לבית ספר, להם יהיה הסל ולכן כשאנחנו חוגגים בקצה העליון את הבוזה הראשון, את הטלה הראשון, זה נחמד אבל זה לא פותר את הבעיה האמיתית שאנחנו ניצבים בפניה והבעיה האמיתית שאנחנו ניצבים בפניה שהספר הזה אני מודה הוא מסתובב סביבה, הוא לא כל הזמן עוסק בה, היא שהעולם הזה, המשאבים מתכלים ושיותר ויותר אנשים לא יכולים להגיע למינימום ובגלל תהליך השיכחה שאת נגעת בו שאם תירצי אני אתייחס אליו, אנחנו בעצם לא יכולים להגיע למזון סביר שיש וכדי להסביר איך הגענו למקום הזה של השיכחה התהומית הזאת, שצריך לעשות תוכניות כדי להסביר לאנשים שאוכל זה מי שהם, אני אציין שתי מהפיכות, מהפיכה אחת היא המהפיכה שעשתה אותנו מי שאנחנו וזאת המהפיכה החקלאית. המהפיכה החקלאית בערך לפני עשרת אלפים שנה, מה שקרה לנו זה שמציידיים לקטים, אנשים שהסתובבו בכל מקום, כמו בעלי חיים אחרים ואכלו ממה שהם מצאו, התחלנו לייצר את המזון, המיפנה הזה

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שמוזכר בתנ"ך בפסוק אחד קטן "בזיעת אפיך תאכל לחם" בעצם הפך אותנו למי שאנחנו, למה? היה לזה ייתרון יחסי כי ברגע שהתחלנו לייצר את האוכל של עצמנו, אז נהייה עודפים. ברגע שנהייה עודפים היינו צריכים לפתח שפה, לבנות מחסנים, לייצר ריבוד חברתי מי עובד, מי שומר על זה, מי מנהל אותנו ואז גם אנחנו רואים את עלייתן של הדתות הממוסדות כי היינו צריכים כל הזמן איזה גושפנקה מדהורייתא לעניין הזה וזה עבד יפה וקמו לנו קייסריות ואימפריות וכדומה. זה אגב גם יצר את הריבוד המאוד מאוד גדול וחוסר השיוויון בין אנשים ובעיקר גם הנשים הפסידו מהמהלך הזה. בוודאות נשים הפסידו מהמהלך הזה וזה העלה את הפטריארכיה. המהפיכה השניה היא הרבה יותר קרובה אלינו ואנחנו אפילו לא מבינים שהיא הרבה יותר דרמטית או כמו שאמר אחד מחוקרי המזון הידועים, מה שהתרחש בארבעים השנה האחרונות בענייני אוכל, לא קרה ארבעת אלפים שנה אחורה ואני מדבר על המהפיכה שמזון הופך לתעשייה שזה בד בבד עם תהליכי מודרניזציה, זאת אומרת, פעם הבית והעבודה היו אותו דבר, לא היית הולך לעבודה, היית הולך לעבוד. הולך לשדה, חוזר הביתה, המישפחה מתכנסת, אוכלים צהרים. אני לא אומר שהחיים האלה היו רומנטיים, אני חושב שהם היו מאוד מאוד קשים. שירי כץ : היית הולך למיפעל.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופ' נמרוד לוז : רגע, רגע, זה עכשיו נולד. ברגע שהייתה המהפיכה התעשייתית ורובינו התחילו להתנתק מהאדמה. רובינו התחלנו להתנתק מהאדמה והמעבר מהכפר אל העיר, נהיו הערים המיפלצתיות האלה, אנחנו לא מחוברים לאדמה, מאיפה נשיג את האוכל? משיגים את האוכל במקומות הגנריים האלה ואז התחיל תהליך השיכחה וברגע שאוכל נהייה תעשייה אז חלים עליו כל הכללים של תעשייה ותעשייה, מה שמעניין אותה זה רווח והבריאות של הלקוח היא ממש שולית. כבר במאה התשע עשרה יש ספר שמדבר על רמאויות שכבר התחילו לעשות, למשל אחד מה הוא עשה? הוא, היו לו משהו כמו אלפיים ליטר של נוזל קפיאה, מה הוא יעשה עם נוזל קפיאה, אז הוא מהל את זה ביין.

שירי כץ : מה זה? חנקן נוזלי מה שאומרים היום?

פרופ' נמרוד לוז : כן.

שירי כץ : השפים המתקדמים.

פרופ' נמרוד לוז : והוא מהל את זה ביין ומכר את זה. אחד אחר, היו לו מיטריות, אז הוא גרר אותם לתוך הפרמזין. זאת אומרת כבר במאה התשע עשרה הבינו שאפשר לעשות המון כסף מלרמות אנשים ומה שקרה לנו זה שאנחנו כבר לא מבינים. תיראו, אני בקורסים שלי, יש לי שאלה שאני תמיד שואל את הסטודנטים שמסתכלים עליי כמובן כמו שאני אידיוט. אני אומר

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

להם, שתי שאלות, מי נגע היום באדמה? מבוכה ושתיקה. ושאלה שניה, מתי העונה של הבצל? רונה גרשון : מצוין, מצוין. פרופ' נמרוד לוז : והתשובות הן? אין לי מושג. שירי כץ : לא, ולא מה שנקרא. פרופ' נמרוד לוז : אין לי מושג ומה אתה רוצה מהחיים שלי, יש בצל כל השנה בסופר, נכון? יפה. זאת נקודת הפתיחה ואני חושב שהספר הזה הוא בעצם עוד צעד בלנסות ולהגיד אוקי, מה קרה לנו עם הדבר הזה ולהראות גם למי שלא נורא מתלהב מזה. כי תיראו הספר הזה מוקדש לאישה שאני חי איתה כבר 35 שנה וזה קצת אירוני, למה? כי ניצן זוגתי, הדבר האחרון שמעניין אותה זה לשמוע על האוכל שאני מכין. זה בסדר לאכול את זה אבל אל ...

שירי כץ : זה יותר מבסדר, בוא נגיד פרופ' נמרוד לוז : אבל אל תבלבל אותי. עכשיו בקטעים שאני נוסע לחול ואתן יודעות שאני נוסע לחו"ל ואני משאיר רשימה למה לקנות, אז תמיד התשובה היא תקשיב, זה לא הולך להיות כמו שאתה עושה, תגיד לי מקום אחד שזה בעצם מה שרובינו עושים, בין אם זה לא מעניין אותנו או בין אם אנחנו נורא לחוצים בזמן ובאמת בסוגיות האלה אני מסתכל עליהן בשנים האחרונות ושואל את עצמי שאלות לא רק לנתח את המצב אלא

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

אוקי, מה אנחנו יכולים לעשות עם זה, אז אני לא יכול להגיד לכם שיש לי עוד המון תשובות אבל אני חושב שהצעד הראשון הוא קודם כל להבין איפה אנחנו בכלל נמצאים. איפה אנחנו נמצאים עם הדבר הזה ואני מקווה שהספר הזה באמת פותח איזה שערים בתוך הסיפור הזה.

רונה גרשון : יש פה בהחלט שערים ואני חושבת שזו קריאה, קודם כל יש פה המון אנקדוטות נחמדות וסיפורים יפים אבל באמת זו קריאה לצאת קצת מאיזור הנוחות שלנו, מהמקום שרגיל ללכת לאותו סופר ולקנות בו את הכל בשעה-שעה וחצי או אפילו לעשות מישלוח שזה מאוד קל היום למי שגר במרכז ובאמת לבדוק מה קורה כשאתה מפרק את איזור הנוחות הזה. מה קורה כשאתה מתחיל לשאול שאלות, מה קורה כשאתה בוחר לקנות כל דבר במקום אחר ואתה מגלה שהעולם התהפך, זאת אומרת אתה מגלה שזה מאוד משמעותי, שיש לזה אפקט. אתה פותח איזה ספר עם סיפור נהדר על אבטיח, המאכל הלאומי שלנו. אני מאוד אהבתי את הפרק הזה כי בעצם רק אבטיח, לכאורה נו, מה הסיפור הגדול אבל אתה מספר פה על היעלמות הנס, אתה מביא כאן את מקס ובר החוקר ואומר פעם אבטיח היה סוג של נס, לא ידענו, היה את ה"על הסכין", פותחים אותו, אתה לא יודע מה יש בפנים. אם לא היה טוב וחוזר עם המוכר אומר "אני אתן לך אבטיח אחר". אתה לא יודע אם יש גרעינים/אם אין גרעינים,

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

היום הכל מהונדס, הכל פתוח, מנויילן בסופר, אצל שירי זה אחרת אגב.

שירי כץ : רגע, איפה אתה קונה את האבטיח שלך?

פרופ' נמרוד לוז : אני קונה אצל חר, שזה הירקן הקבוע שלי בתמרה וכשאני מגיע, אני קורא לאבו ג'עפר ואני אומר לו "אבו ג'עפר, בבקשה ממך תבחר לי את האבטיח הכי טוב כי אני לא סומך על עצמי", ואבו ג'עפר בוחר לי את האבטיח.

שירי כץ : והוא לא פותח עבורך כדי לטעום.

פרופ' נמרוד לוז : הם פותחים אותנו בחצי ואז זה יותר נוח לראות ואני בכוונה מביא את הסיפור הזה כי זה בדיוק הקטע של מה שאני בעצם אני ועוד רבים אחרים התחלנו להבין, ברגע שיש קשר אישי ואחד הדברים שאני עצוב בהם ואני ניסיתי להילחם בהם כשהיה הרעיון שבעיניי הוא רעיון עיוועים של המהפיכה שפורר עושה וגם דיברנו עליה פה, זה בעצם מה שאני מנסה להציע זה ... ואין לי פיתרונות פלאים אבל אני חושב שהדברים יכולים להשתנות דרמטית אם אנחנו נחשוב מחדש על הפירמידה שיצרנו כי יצרנו פירמידה פשוט עקומה שבו האנשים הכי חשובים שיש, אלה שמספקים לנו את הסבסטנס , את הבסיס לזה ... הפכנו אותם להכי שוליים. תיראו, אני נמצא אולי בעמודי פייסבוק שגם אתם נמצאים, אחד החשובים שבהם בעיניי, עושה את זה בחור בשם אופיר ג'רבי על חקלאיים. הוא פשוט

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

עושה עבודת קודש, בעיניי הוא עושה עבודת קודש והוא מנכיח כל הזמן כמה זה חשוב ומה, מה שניסינו להגיד אז בתכנית שאם החקלאות תיעלם מה עוד ייעלם יחד איתו.

שירי כץ : אני רוצה להגיד לך אפרופו אבטיחים, להישאר באותה נקודה. אני מזמינה מהחקלאי. חקלאי, היה לו הרגל כזה לפתוח עין בתוך כל אבטיח שהוא שולח אליי כדי לוודא שהאבטיח בפנים מתוק ואדום. אמה מה, אני מזמינה שני אבטיחים לכל השבוע, אין לי איפה לאפסן אותם במקרר.

פרופ' נמרוד לוז : אוקי.

שירי כץ : אמרתי לו בבקשה תפסיק עם זה והוא נורא נעלב, אבל אז הגענו להסדר כזה, אני מקבלת את האבטיח, פותחת אותו, אם האבטיח לא טוב, אני יכולה להחזיר ולקבל אחר במקומו.

רונה גרשון : נהדר. זה קרה פעם אגב?

שירי כץ : ברור. עם מלון, לא עם אבטיח.

פרופ' נמרוד לוז : אבל מה שהסיפור הזה נותן זה בדיוק את העובדה שאת מרגישה אחריות כלפיו, את מבינה שהוא צריך להתפרנס ואת מרגישה אחריות כלפי הסחורה.

שירי כץ : נכון.

פרופ' נמרוד לוז : אבל במקום הנוכחי בשרשרת הזאת... תיראו, לי יש קמפוס שאני עושה עם הסטודנטים, כשאנחנו אומרים

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

"קמפוס" זה אומר שאנחנו יוצאים לשטח ואני קורא לו מהחווה לשולחן ואני לוקח אותם, את כל השלבים, אגב כולל אנשים סופר מבוגרים, זאת אומרת לא תגידו רק ילדים בני עשרים, גם סטודנטים מבוגרים ובקמפוס האחרון ניגשת אליי אישה שהיא לא פרגית, זאת אומרת היא לא במיקרה עכשיו נחתה באוניברסיטה, אישה בת אני מעריך חמישים לפחות, אומרת תקשיב, שינית את חיי. אמרתי לה מה, היא אומרת לי כל הסוף שבוע ניקיתי את הארונות וניקיתי את המקרר כי החלטתי שאני מתייחסת מחדש לאיך אני קונה אוכל.

שירי כץ : מדהים, מדהים.

פרופ' נמרוד לוז : אז אמרתי לה וו'או, כיאלו מה יותר, זה בדיוק הסיפור.

שירי כץ : התחלת את המחשבה שלה. לאתחל.

רונה גרשון : תשמעו, אנחנו לקראת סיום, כבר עוד חמש דקות. עברה חצי שעה ואני רוצה להגיד שיש המון, זאת אומרת הסיפור הזה הוא סיפור מאוד משמעותי. אתה מביא בספר גם סיפורים פולטיים בעורים, למשל הסיפור המדהים של הטחינה של ארז, של ג'וליה זה ה... שבעצם אתה מספר שם סיפור נורא מעניין על זה שג'וליה אזר תמכה בקהילה הלהט"בית וזה קרה בטחינה, באוכל מאוד משמעותי שכולם מסביב מכינים איתו בשר ומורחים אותו על הלחם ואוכלים אותו, זאת אומרת זה לא משהו שולי. הדברים

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

האלה קורים במקומות המרכזיים ויש להם משמעותיות פוליטיות, משפחתיות, מסורתיות של זהות. זאת אומרת כל הפרקים בספר שכל אחד הוא מן אנקדוטה חמודה שנורא כיף לקרוא אותה, אתה רך בספר, אתה לא מאוד קשוח שם, אפשר לספר סיפורים הרבה יותר קשים.

פרופ' נמרוד לוז : אה, מילא זה אבל אני גם ממש ניסיתי לצאת מאיזור הנוחות שלי כפוף אקדמי ולא להכביד על הקוראים בהערות שוליים.

שירי כץ : זה ניכר, אני לפעמים רציתי "איפה, איפה פרופסור לוז שקצת יכניס אותי ..." לא, אתה עושה את זה בצורה מאוד רכה, מאוד אנקדוטלית, יש שם סיפורים מקסימים שובי לב אבל כשמקלפים את השכבות שלהם, כשחושבים לעומק מבינים עד כמה זה לא, זה לא חמוד, איטס נוט קיוט.

פרופ' נמרוד לוז : לא, לא.

שירי כץ : זה בוער. ופתחנו עם השאלה הזאת נמרוד של איך לעזאזל זה קורה רק עכשיו, זאת אומרת שהאקדמיה או שהמחקר או שהמדינה עוד לא הגיעה לשם, עוד לא מדברים מספיק ביטחון תזונתי, עוד אין מספיק תכניות בממשלה.

רונה גרשון : זה הגיע למל"ל עכשיו?

שירי כץ : כן, זה כבר מתקדם? גם שם רואים התקדמות?

רונה גרשון : יש שמה תוכניות, כן, נכתבו דו"חות בעניין, כן.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שירי כץ : את אופטימית?

רונה גרשון : אני לא אופטימית אבל זה ...

פרופ' נמרוד לוז : קודם כל אופטימי או פסימי לא קשור
למציאות.

רונה גרשון : זה נכון, זאת שאלת קיוט. בקיצור, אני חושבת שזה
העניין. זאת אומרת זה ספר נורא נחמד, אתה נותן לנו יד נורא
נעימה אבל אני באמת חושבת שהספר הזה ולא רק הוא,
טקסטים כאלה או דיונים כאלה צריכים לחולל מהפיכה ואם היא
לא תתחולל, תהיה לנו בעיה, בעיה של הישרדות.
פרופ' נמרוד לוז : נכון.

רונה גרשון : חזרנו ל-מה שאוכל היה פעם, זאת אומרת עשינו
סיבוב נורא נורא גדול והיום אם לא נקשיב, לא נשרוד בסוף.
פרופ' נמרוד לוז : נכון. לגמרי. זה כל כך נכון ואם היינו צריכים
עוד איזו הוכחה ... תיראו, אני התחלתי בשביל הספר החדש
לאסוף סיפורים מהעולם, למשל יש עכשיו בעיה, השפים בפריז
מתלוננים שאין להם חרדל דיז'ון כי מסתבר שחרדל דיז'ון צריך
חמישים אחוז מאיזה משהו מפרח שמגיע מקנדה. עכשיו, הדבר
הכי בוער שאגב, היה פה איזה פרק קצת נבואי שעסקתי בו
בבורשט.

רונה גרשון : שהפך לחטא מהמלחמה רוסיה אוקראינה.

פרופ' נמרוד לוז : אני כותב את זה ב-2019 ואני כותב על השף

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

האוקראיני שמתנגד לרוסיה ופתאום זה נהיה מדמם על אמת, אז
העורך המעולה של הספר הזה ושווה לפרגן לו, דוקטור יחיל
צבאן שעשה עבודת עריכה בעיניי מופלאה.
שירי כץ : גם איש שכתב על אוכל ו... כן, הוא חלק
מההיסטוריה.

פרופ' נמרוד לוז : עברית משובחת, אומר לי תקשיב נמרוד, אתה
חייב לכתוב אחרית דבר כי קרה משהו בינתיים ואז נוספה פיסקה
על אוקראינה המדממת. הפרק עוסק בבורשט כאיזה ביוגרפיה
תרבותית של מזון שזה חלק מהדברים שאני עושה שמה אבל
פתאום הדימוס המטאפורי הופך להיות לדימוס כל כך מעשי שאני
באמת חושב שאת צודקת בהערה הזאת שזה ... מה זה אנחנו
משלמים על זה ועכשיו אנחנו מסתכלים על חורף שהאירופאים
הולך להיות להם קר. כבר אומרים להם שאין להם חיטה...

שירי כץ : משבר גז אתה מדבר, כן?

רונה גרשון : זה החיטה גם.

פרופ' נמרוד לוז : והחיטה שמלווה אותנו.

רונה גרשון : כן.

פרופ' נמרוד לוז : ואנחנו חוזרים להתמודד עם הסוגיות הכי הכי
בסיסיות. אני חייב לך תשובה אבל ...

רונה גרשון : נו.

פרופ' נמרוד לוז : למה לא התעסקנו עם זה. לא התעסקנו עם

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

זה א' כי זה באמת לא היה אופנתי, אנשים לא הבינו. הפרוייקט המודרני גרם לנו לחשוב שזה לא בעיה בכלל, השפע גם נורא מצא חן בעינינו. לא התעסקנו כי תעשיית המזון מאוד לא רוצה שנתעסק בזה. את יודעת, אם היו לי כוונות להתעשר אני כנראה לא עושה צעד נכון.

רונה גרשון : אתה הולך בכיוון ההפוך.

פרופ' נמרוד לוז : אני הולך בכיוון ההפול כי אני בעצם יוצא נגד אנשים שעושים הכי הרבה כסף ויש להם גם הכי הרבה כוח. אומר אחד האנשים שאני מצטט שם, אינטלקטואל מדהים בשם וונדל בארי, אומר "החלום הגדול של תעשיית המזון זה שאנחנו נשכב על הספה בסלון, נבהה בטלוויזיה ויבוא צינור מהמיפעל עד אלינו ואל נשאל מה אנחנו אוכלים".

רונה גרשון : ולא הגזמת? זה לא בצורת צינור, זה אופנוע של וולט בתל אביב.

פרופ' נמרוד לוז : למשל.

רונה גרשון : זה בדיוק זה.

שירי כץ : לגמרי.

פרופ' נמרוד לוז : כי ברגע שאנחנו מתחילים לשאול, אפילו לשאול, לא לשנות, פתאום קורים דברים.

שירי כץ : זה אגב רובוט, את יודעת שיש רובוט נייד כזה שהוא נראה כמו ציידנית.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

רונה גרשון : מתנהגת באופן אוטונומי, שמגיעה אליך עד הבית.
שירי כץ : זה קורה בעיר.
רונה גרשון : יש איזו בעיית חקיקה סביב זה אבל הם כבר
שילטו ב...
פרופ' נמרוד לוז : מה??
שירי כץ : כן, כן.
רונה גרשון : לא רחוק מאיתנו יש אחד כזה.
שירי כץ : כן, כן, שמביא לך מזון עד הבית. אז זה אופנוע או
רובוט.
רונה גרשון : משהו ארוז.
פרופ' נמרוד לוז : נשמע לי פרק בספר החדש.
שירי כץ : לגמרי.
רונה גרשון : תשמור. אז אנחנו חייבים לסיים ולהגיד תודה
לפרופסור לוז שבא אלינו לכאן לאולפן מהצפון. מהפיכה. צריך
לדבר על מהפיכה שצריכה לקרות, ניצניה נמצאים פה בספר
ובטקסטים דומים והלוואי שזאת רק ההתחלה, אנחנו מחכות לספר
השני שלך.
פרופ' נמרוד לוז : צחק.
רונה גרשון : הפסקת אוכל, הוצאת אפיק, תודה רבה לך נמרוד
שבאת לאולפן
שירי כץ : תודה רבה.

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

פרופ' נמרוד לוז : תודה, תודה.